

FELIÇ AQUELL QUE NO HA PERDUT L'ESPERANÇA! (cf. Sir 14,2)

Missatge del Sant Pare Lleó XIV

per a la V Jornada Mundial dels Avis i de la Gent Gran

27 de juliol de 2025

Benvolguts germans i germanes:

El Jubileu que estem vivint ens ajuda a descobrir que l'esperança sempre és font d'alegria, a qualsevol edat. Quan aquesta ha estat temperada pel foc d'una existència llarga, esdevé font d'una benaurança plena.

La Sagrada Escriptura presenta diversos casos d'homes i dones ja d'edat avançada, als quals el Senyor convida a participar en els seus designis de salvació. Pensem en Abraham i Sara: sent ja ancians, resten incrèduls davant la paraula de Déu, que els promet un fill. La impossibilitat d'engendrar semblava haver-los tret la mirada d'esperança respecte al futur.

La reacció de Zacaries davant l'anunci del naixement de Joan Baptista no és diferent: «Com sabré que això és veritat? Tant jo com la meva esposa som massa grans» (Lc 1,18). La vellesa, l'esterilitat i la decadència semblen apagar les esperances de vida i de fecunditat de tots aquests homes i dones. També la pregunta que Nicodem fa a Jesús, quan el Mestre li parla d'un "naixement nou", sembla purament retòrica: «Com pot néixer un home que ja és vell? Ha de tornar a entrar a les entranyes de la mare per poder néixer?» (Jn 3,4). No obstant això, cada vegada, davant d'una resposta aparentment òbvia, el Senyor sorprèn els seus interlocutors amb una intervenció de salvació.

La gent gran, signe d'esperança

A la Bíblia, Déu mostra moltes vegades la seva providència dirigint-se a persones d'edat avançada. Així passa no només amb Abraham, Sara, Zacaries i Elisabet, sinó també amb Moisès, cridat a alliberar el seu poble sent octogenari (cf. Ex 7,7). Amb aquestes eleccions, Déu ens ensenya que, als seus ulls, la vellesa és un temps de benedicció i de gràcia, i que per a Ell els ancians són els primers testimonis d'esperança. «Quin és aquest temps de la vellesa? —es pregunta sobre això sant Agustí— Déu et respon: "Oh, quan les teves forces realment s'esvaeixin, perquè la meva força romanguí en tu i tu puguis dir amb l'apòstol: Quan soc feble és quan realment soc fort"» (Comentari als Salms 70, 11). El fet que el nombre de persones en edat avançada estigui en augment aleshores es converteix per a nosaltres en un signe dels temps que estem cridats a discernir, per a llegir correctament la història que vivim.

La vida de l'Església i del món, en efecte, només s'entén en la successió de les generacions, i abraçar una persona gran ens ajuda a comprendre que la història no s'esgota en el present, ni es consumeix entre trobades fugaces i relacions fragmentàries, sinó que s'obre pas cap al futur. Al llibre del Gènesi trobem el commovedor episodi de la benedicció donada per Jacob, ja gran, als seus nets, els fills de Josep. Les seves paraules els animen a mirar el futur amb esperança, com en el temps de les promeses de Déu (cf. Gn 48,8-20). Per tant, si és veritat que la fragilitat de la gent gran necessita del vigor dels

joves, també és veritat que la inexperiència dels joves necessita del testimoni de la gent gran per a projectar amb saviesa el futur. Com els nostres avis han estat sovint per a nosaltres exemple de fe i devoció, de virtuts cíviques i compromís social, de memòria i perseverança en les proves! Aquest llegat bell, que ens han transmès amb esperança i amor, sempre serà per a nosaltres motiu de gratitud i de coherència.

Signes d'esperança per a la gent gran

El Jubileu, des dels seus orígens bíblics, ha representat un temps d'alliberament: els esclaus eren alliberats, els deutes condonats, les terres restituïdes als seus propietaris originaris. Era un moment de restauració de l'ordre social volgut per Déu, en el qual es reparaven les desigualtats i les opressions acumulades amb els anys. Jesús renova aquests esdeveniments d'alliberament quan, a la sinagoga de Natzaret, proclama la bona notícia als pobres, la vista als cecs, l'alliberament dels captius i la llibertat als oprimits (cf. Lc 4,16-21).

Mirant les persones grans des d'aquesta perspectiva jubilar, també nosaltres estem cridats a viure amb elles un alliberament, sobretot de la soledat i de l'abandonament. Aquest any és el moment propici per a realitzar-la; la fidelitat de Déu a les seves promeses ens ensenya que hi ha una benaurança en la vellesa, una alegria autènticament evangèlica, que ens demana enderrocar els murs de la indiferència, que sovint empresonen la gent gran. Les nostres societats, en totes les seves latituds, s'estan acostumant massa sovint a deixar que una part tan important i rica del seu teixit sigui marginada i oblidada.

Davant d'aquesta situació, és necessari un canvi de ritme, que testifiqui una assumpció de responsabilitat per part de tota l'Església. Cada parròquia, cada associació, cada grup eclesial està cridat a esdevenir protagonista de la "revolució" de la gratitud i de la cura, i això s'ha de realitzar visitant sovint les persones grans, creant per a elles i amb elles xarxes de suport i de pregària, entreteixint relacions que puguin donar esperança i dignitat a qui se sent oblidat. L'esperança cristiana ens impulsa sempre a arriscar més, a pensar en gran, a no acostentar-nos amb *l'statu quo*. En aquest cas, a treballar per un canvi que restitueixi a la gent gran estima i afecte.

Per això, el papa Francesc va voler que la Jornada Mundial dels Avis i de la Gent Gran se celebrés sobretot anant a l'encontre de qui està sol. I per aquesta raó, s'ha decidit que els qui no puguin venir a Roma aquest any, en pelegrinatge, «podran aconseguir la Indulgència jubilar si visiten durant un temps adequat els [...] ancians en soledat, [...] si fan un pelegrinatge cap a Crist present en ells (cf. Mt 25,34-36)» (Penitenciària Apostòlica, Normes sobre la concessió de la Indulgència jubilar, III). Visitar un ancià és una manera de trobar-nos amb Jesús, que ens allibera de la indiferència i la soledat.

En la vellesa es pot esperar

El llibre del Siràcida afirma que la benaurança és d'aquells que no han perdut la seva esperança (cf. 14,2), deixant entendre que en la nostra vida —especialment si és llarga— hi pot haver molts motius per a tornar la vista enrere, més que cap al futur. No obstant això, com va escriure el papa Francesc durant el seu darrer ingrés a l'hospital, «el nostre físic és feble però, fins i tot així, res no pot impedir-nos estimar, pregar, entregar-nos, ser els uns per als altres, en la fe, senyals lluminosos d'esperança» (Angelus, 16 de març de

2025). Tenim una llibertat que cap dificultat no ens pot treure: la d'estimar i pregar. Tots, sempre, podem estimar i pregar.

El bé que volem per als nostres éssers estimats —el cònjuge amb qui hem passat gran part de la vida, pels fills, pels nets que alegren les nostres jornades— no s'apaga quan les forces s'esvaeixen. Al contrari, sovint aquest afecte és precisament el que revifa les nostres energies, donant-nos esperança i consol.

Aquests signes de vitalitat de l'amor, que tenen la seva arrel en Déu mateix, ens donen valentia i ens recorden que «la vida d'homes que vivim per fora es va consumint, però la que vivim dins nostre es va renovellant cada dia» (2Co 4,16). Per això, especialment en la vellesa, perseverem confiats en el Senyor. Deixem-nos renovar cada dia per l'encontre amb Ell, en la pregària i en la Santa Missa. Transmetem amb amor la fe que hem viscut durant tants anys, en la família i en les trobades quotidianes; lloem sempre Déu per la seva benvolença, conreem la unitat amb els nostres éssers estimats, que el nostre cor abasti a qui està més lluny i, en particular, a qui viu en una situació de necessitat. Serem signes d'esperança, a qualsevol edat.

Vaticà, 26 de juny de 2025